

ning rundt omkring blandt Folket, kommer det deraf, at man ingen Indflydelse har paa den. Jeg gad vide, om det ikke er vanskeligt at bevare Deltagelse og Interesse for en Sag, naar man ikke har anden Indflydelse paa den, end at der bliver udfreven Penge, og at man faar Lov til at betale, men ikke har Spor af Indflydelse paa, hvorledes Pengene skulle anvendes. Naar man ser paa Lovforslagets § 18 og § 39 forekommer det mig rigtignok, at man maa sige: Nei! Kommunerne have ikke Spor af Indflydelse, og den Smule, de have nu, er endogfaa nær ved helt at spinde bort. Det hedder nemlig i § 18, at der skal af Skoleinspektionen udarbejdes en Plan, der indeholder Bestemmelserne om Skolernes Antal og Distrikter, Lærernes Lønninger, Undervisningens Løber, Læregjenstandenes Omfang og Fordeling osv. Denne Plan forelægges for Kommunerne, og ere disse misfornøiede med den, kan Inspektionen sende den ind til Ministeriet og der faae den approberet, saa det Hele bliver i Virkeligheden kun en Formsgag, at den bliver sendt til Kommuneraadets Erklæring; i Virkeligheden har det lige Lidt at betyde, enten Kommuneraadet siger ja eller nei; thi Inspektionen kan sende den ind til Ministeriets Approbation. Det er jo dog saa, at Skolevesenet virkelig er en Kommunesag; men man vil ikke give Indflydelse paa, hvor mange Skoler der skal bygges, hvor de skulle ligge, hvorledes de skulle indrettes osv., nei, man siger: Der skal Skolerne bygges, saadan og saadan skulle de opføres, en Lærer skal ansættes, han skal have en vis bestemt Løn, og saaledes ordnes det Hele, der er ikke Spor af, at Kommunerne i Virkeligheden kunne faae den allerfjærreste Indflydelse. Jeg tror derfor ikke, at det er at gaa for vidt, naar man siger, at, dersom dette Forslag bliver til Lov, saa er den eneste Indflydelse, Kommunerne faae, kun den, at de faae Lov til at luffe Rungen op, hvergang Skoleinspektionen og Ministrene blive enige om at fordrø nye Udgifter, og denne Indflydelse kalder jeg i alt Fald meget tavelig. Endvidere hedder det i § 39, at Ministeren kan paabyde, hvilke Lærebøger der skal bruges i Skolen; altsaa enten man ser paa Ordningen eller paa Undervisningen i det Hele, bliver det til syvende og sidst lagt i Ministerens Haand, han kan sidde her i Kjøbenhavn og styre det Hele rundt omkring, og Kommunerne faae i Virkeligheden ingen Indflydelse. Der er et andet lille Punkt, jeg dog skulde nævne med det Samme, og det er, at der fordrøes, at de Børn,

der søge Frikkolen eller blive underviste hjemme, skulle godtgjøre, at de have de befalede Kundskaber; men det forekommer mig, at der gives enkelte Tilfælde, hvor denne Fordring ikke sker Fyldest, og hvor det altsaa skaar daarligere med den saakaldte Lighed. Denne taler man lidt om, og der blev ogsaa af den ærede foregaaende Taler sagt, at der skulde være den samme Lighed mellem den Fattige og Rige. Nu gad jeg spørge d'Her., som kjende Forholdene, om de ogsaa have set, at man ved de aarlige Examinier, som holdes rundt omkring, forlanger, at Præstens eller Proprietærens Børn skulle møde i den offentlige Skole og underkastes Examen (Afbrydelse). Hvorfor skulle de ikke møde, medens Husmanden maa lade sine Børn møde, naar han underviser dem privat? Jeg forstaar det ikke, og jeg tvivler paa, at det ærede Medlem mener, at det er rigtigt, at Husmanden, Dagleieren, Indfidderen, der lader sine Børn undervise privat, skal lade sine Børn møde til Examen, men Præsten, Proprietæren, Forpagteren spørges der ikke om, hvorledes de faae deres Børn underviste. Der fordrøes slet ikke nogen Examen af dem. Derfor kunde jeg nok ønske, dersom det Forhold skal blive ved som nu, at vi fik en Definition, en virkelig Betegnelse af, hvilke Klusser der høre til Almuen og ere underkastede de Bestemmelser, og hvilke der ere fritagne for dem. Det nytter ikke at sige, at der skal være Lighed for Rige som for Fattige, naar Praxis den ene Gang efter den anden viser, at der virkelig ikke er en saadan Lighed tilstede. Derfor kan jeg, som jeg begyndte med at udtale, ikke slutte som den ærede foregaaende Taler med at sige, at jeg ønsker, at vi maa faae en Lov, som er bygget paa de samme Principer, paa det samme Grundlag som det her foreliggende Lovforslag, fordi jeg ikke kan se Andet end, at det gaar navnlig Kommunernes Slet altsor nær, at det paalægger Kommunerne store pekuniære Offre, uden at man kan se, at der egentlig bydes Noget derfor, og at den Smule Indflydelse, de have og hidtil have haft paa deres Skolevesen, bliver i betydelig Grad formindsket.

Berntsen: Ja, jeg kan heller ikke deltage med den første ærede Taler i den Lovprisning, hvormed han begyndte sit Foredrag over det Forslag, her foreligger til Behandling, dertil forekommer det mig at være for reaktionært (Afbrydelse af Vriz). Ja, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds morer sig derover; men det er i Grunden ikke morsomt, at der bydes